

saul van messel
onder valse vlag
gedichten

saul van messel
onder valse vlag
gedichten

*dag:
mijn droom
onder valse vlag*

heemstede 1978

attestatie de vita

mijn bestaan
komt mij voor
als een legende
waarvan ik
met de beste wil ter wereld
de historische kern
niet kan loochenen

proloog

ik ben/er ik daaraan wen

bittere ervaring/de betere ervaring

de stellingen waarop ik mij in de regel terugtrek:
teleurstellingen

zo diep ging ik in mijn geheugen terug/
dat mijn herinnering een spier heeft verrekt

later komt tijd tekort

dromen/de infrastructuur van mijn dagen

jammer dat mijn luchtkastelen nog altijd niet onder
monumentenzorg vallen

vergeten worden/ik zal het onthouden

niet vergeten worden/vergeet het maar

toeristische tip: thuis blijven

envoi

angst
laat me langs
laat me door/
maar hij gaat me voor

force majeure

de droom beriep zich in de nacht
op immanente overmacht/
niet opgewassen tegen taken
die blijven dromen na 't ontwaken

fata morgana

het daglicht stroopte van mijn droom
de allerlaatste lichte schroom -
zo scheen het/tot ik duidelijk zag
dat het bleef dromen in mijn dag

presumptief

een onvermoede dageraad
had plotseling mijn droom gestaakt

ik droomde dat ik sterven ging
maar was uiteindelijk ontwaakt

of droom ik nu dat ik nog leef
terwijl ik stervend dromen bleef

mij niet bewust van vroeg of laat
in onvermoede dageraad

simulacre

toen vele jaren na mijn dood
ik weergekeerd was in die straat

scheen mij de werkelijkheid zo vaag
als een niet meer doorleefd vandaag

dat mij met een omfloerste blik
omstandig vroeg naar het oude ik

en mij ontroerde dat het deed
of ik destijds hier mijn leven sleet

kortsluiting

de dode die vannacht
indringend riep

moet niet geweten hebben
dat ik lang al sliep

en droomde dat wij
weer tezamen zaten

om over toen en later
bij te praten

voordat hij zonder iets
te zeggen mij ontliep

en zich er niet aan stoorde
dat ik hem indringend riep

leer ons onze dagen tellen

psalm 90:12

een dag van vroeger
met mijn dag begaan
dient zich vandaag
als plaatsvervanger aan

een legkaart
van herinneringen
die moeiteloos weer
bij me binnendringen

zonder de zorgen
over dit gegeven:
mijn dag van morgen
met zulk gisteren verweven

peregrinus

een vreemdeling mij in de droom verschenen
die naast mijn kleren ook mijn namen droeg
was even plotseling weer in het niets verdwenen
eer ik om een en ander uitleg vroeg

die kleren waren nog tot daaraantoe
zo'n koude winternacht en dan nog naakt
waartoe mijn namen echter/peinzensmoe
ben ik verformfaaid uit de slaap ontwaakt

de helft van een geheel dat afgespleten
een droom ervoer die dulle dagen derft
waarin/mijn kleren en mijn namen eens versleten
die vreemdeling per slot mijn leven sterft

jodenhoek

elk moment van de nacht
staat mijn geheugen op wacht
op herinneren verdacht

als slaap mij overmant
houdt de droom mij in stand
op vergeten gebrand

gesaneerd/herfst 1977

heimwee:
de voering
van mijn geheugen

zichtbaar
als de wind
mijn woorden opwaait

waterlooplein

vannacht stond plotseling
een sjoeltje open
ik ging als gewoonlijk
onaangediend binnen

ze waren juist bezig
de muren te slopen
de dienst zei een man
zou wat later beginnen

een ander entameerde
een meningsverschil
weet u zeker dat
u hier moet wezen

wie beschikt in een droom
over zekere wil
ik had het echt
in een boek gelezen

die beweert:
dit is in zijn slaap verzonnen
hem bezweer ik:
de dienst is nòg niet begonnen

drinkgewoonten

als op mijn dag
de avond valt
ontkurkt de nacht
de droom

zij laat mij
altijd proeven
dat is zij
zo gewoon

ik keur de fles
in het late uur
het jaar
en het boeket

de volle smaak
temperatuur
eer ik mij
tot drinken zet

dan zit ik samen
met de nacht
als haar
verloren zoon

mij spiegelend
in donkere pracht
van fonkelende
droom

korte houtstraat

-sjoeltje van mejer de hond-

de straat die ik zocht
onwaarschijnlijk vaag
heeft zijn naambord verkocht
voor gebruik in de waag

daar zal het eens hangen
ik spreek namens erven
om mijn droom te vervangen
tot lang na mijn sterven

eindpunt

borend
onder snerpend geluid
komt de punt
van mijn droom
in het vlees
van de ochtend
uit

joodse begraafplaats

-op de stobben-

in het slot gevallen dromen
door de schemer schuw beslopen
als de dageraad gaat komen
gaan hun poorten toch niet open

eeuwig ingebed die dromen
op zo'n kleine jodenakker
als het duister straks gaat komen
lijken zij het meest nog wakker

eender lot eens voor ons allen:
dromen/in het slot gevallen

”op de stobben”, tussen vlagtwedde en boertange

vrijtijdsbesteding

snachts wiedz ik in een vaag verleden
wat onkruid uit vergeten uren

zomaar routine-bezigheden
die tot het ochtendgloren duren

die uren zijn tenminste schoon
al waren ze dan lang vergeten

en aan dat onkruid zo gewoon
als woekeren aan mijn geweten

urbild

het jaar ongeveer dat mijn moeder mij droeg
was de laag die vannacht mijn droom afgroef

prehistorie vol van stoffelijke resten
die diep in het onderbewustzijn nesten

waaruit een droom ze had opgegraven
teneinde mijn wankel bestaan te staven

archetypen hielden zintuigen gaande
een oerbegin dat ik verloren waande

signaal

in memoriam k.

hem kwam de dood
en werd ontvangen
als een welkome
en niet ongenode gast

de bureen mompelden
dat hij zich had verhangen
het authentiek bericht
spreekt van vergast

maar vreemd/nog niet
zo lang tevoren
scheen hij ons plotseling
uit somberheid herboren

toen hij heel onverwacht
met bloemen op kwam draven

voor het graf - dus achteraf -
dat hij al had gegraven

gareel

zijn woorden stonden op hun kop
hij liep een leven lang rechtop

totdat hij eensklaps verzen vond
waarin hij ondersteboven stond

hij scheen zichzelf dan wel onecht
zijn poëzie stond eindelijk recht

zoals tenminste een man hem vertelde
die weer eens een bloemlezing samenstelde

en zulke poëzie heette veel te beloven
omdat haar dichter stond ondersteboven

sinds duizelt het hem als hij zitten blijft
en ondersteboven verzen schrijft

soit

mijn confrontatie
met de horizon
is op een grote
teleurstelling uitgelopen

hij had zich van mij
- hoor ik nu eerst -
een totaal andere
voorstelling gemaakt

napret

droom die licht
omdat hij overdag
nog bij mij overnacht

zwevend

tussen droom en dag
houdt onwerkelijkheid
het been strak

sinngebung des sinnlosen

de dood
ervaart het leven
als een nood-
zakelijk gegeven

epiloog

ik heb me verslapen/ik lig er niet wakker van
regelmaat/de maat die bij mij vol is

bestaan/een eufemisme voor vergaan

de tijd/die grote doordraaier

de tijd/die klok die nooit stilstaat/een opwindende gedachte

het leven een geschenk?
je kunt het van mij cadeau krijgen

als ik nu zou sterven/ik zou er geen traan om laten

hoed u voor dagboeken/die leesbaarder zijn dan logboeken

ik vertrouw op mijn wantrouwen

lateren die zich mij ooit herinneren/ik (ondankbare) ben ze
nu al vergeten

inhoud

proloog	3
force majeure/fata morgana	5
presumptief	6
simulacre	7
kortsluiting	8
leer ons onze dagen tellen	9
peregrinus	10
jodenhoek/gesaneerd	11
waterlooplein	12
drinkgewoonten	13
korte houtstraat/eindpunt	14
joodse begraafplaats	15
vrijtijdsbesteding	16
urbild	17
signaal	18
gareel	19
soit/napret	20
zwevend/sinngebung des sinnlosen	21
epiloog	22

kolofon

onder valse vlag verschijnt in een oplaag van 200 exemplaren

vier gedichten werden ontleend aan **in de jodenhoek geboren** een bibliofiel bundeltje dat (t.g.v. de herdenking van spinoza's sterfdag) 21 februari 1977 werd uitgebracht door de carlinapers te haarlem

eerder verschenen (uitverkocht):
het heden laat verstek gaan, 1976
roofvogel tijd, 1977

